

Drengir reka á reiðanum – strákafarsóttin. Leonard Sax

Leonard Sax er norður-amerískur sálfræðingur og læknir, sem töluvert hefur skrifað um kynin og samskipti þeirra. Fyrir nokkrum árum kom út ný útgáfa af bók hans:

„Drengir á reki: Þættirnir fimm, sem knýja vaxandi farsótt áhugaleysis og dvínandi áorkunar meðal drengja og ungra karlmannna“ (Boys Adrift: The five Factors Driving the Growing Epidemic of Unmotivated Boys and Underachieving Young Men).

Þættirnir fimm, sem að dómi höfundar skýra, hvers vegna drengi skortir áhuga og eljusemi og láta vaða á súðum, eru;

Breytingar á skólastarfi, tölvuleikir, óeirðarlyf (ADHD), innkirtlaskaðvaldar og hefnd hinna yfirgefnu guða. (Nánari skýring: „Sundrun og lítilsvirðing (devaluation) karlmenskughugsjónarinnar er fimmti orsakavaldur að þeirri öru farsótt, sem hér hefur verið til skoðunar.“ (Bl. 225)

Hér verður í hnotskurn fjallað um umhverfisspjöll, kynþroska og miðtaugakerfi á grundvelli bókarinnar.

Kynlitningar kvenkyns eru táknaðir með XX, en karlkyns með XY - alveg eins og í þeim dýrum, sem nánust eru okkur að skyldleika, þ.e. simpönsum. Sameiginlegt erfðaeefni karldýra meðal þeirra og karlmannna er 99.4%, heldur meira en milli karla og kvenna.

Þetta gæti þess vegna merkt, að karldýr beggja tegunda horfi, heyri og lykti með svipuðum hætti. Þannig eiga mennskir karlar meira sameiginlegt með tilgreindum öpum á þessum sviðum en með kvenkyninu.

Hegðun karlkyns ungiðis meðal simpansa er áþekkt því, sem gerist meðal drengja. Þeir eru rásgjarnari, eirðarlausari, slást meira og líta síður eftir þeim, sem yngri eru. (Bl.29)

Eins og gefur að skilja er munur á miðtaugakerfi kynjanna, enda þótt kvenfrelsarar haldi öðru fram: „Síðasta áratuginn hefur borist straumur rannsóknaniðurstaðna, sem sýna fram á mismun í heilaproksa telpna og pílta.“ (Bl.19) (En það var raunar löngu vitað.) ...

„Þykjustuleikurinn um einsleitni kynjanna - að kynfærum frátöldum - hefur engan veginn fært heim jafnréttisdýrðina, þar sem drengir virða stúlkur og heiðra.“ (Bl. 257)

Meginsmíðaeefni heilans, gráninn (grey matter), þroskast fyrr og hraðar hjá stúlkum. Á unglingsárum hefur stúlkann að meðaltali þroska tveggja ára sem forskot.

Magn karlkynvaka (testosterone) veldur meiri þykkní í sjónberki heilans (visual cortex) hjá drengjum, andstætt því, sem verður hjá stúlkum. Mismunandi heilasvæði þroskast mishratt hjá kynjunum einnig. Sömuleiðis er framvinda þroskans mismunandi.

Gráninn í hvirfilblöðum (parietal) þroskast með svipuðum hætti, en hraðar hjá stúlkum, sem nemur tveggja ára meðalþroska. Á þessu svæði á sér stað samþætting upplýsinga frá skilningarvitunum.

Aftur á móti gætir nokkru hraðari þroska hjá drengjum í gagnaugablöðum. Þar eru borin kennsl á hluti (object recognition) og þar á rúmskynjun (spatial perception) sér stað.

Í sjónheila eða hnakkablöðum gætir verulegs misræmis í þroska. Þroski þessa svæðis er hraður á aldrinum sex til tíu ára hjá stúlkum. Því er ekki þannig farið um drengi. Í upphafi gelgjuskeiðs verður aftur á móti hrörnun hjá stúlkum, meðan þroskinn tekur stökk hjá drengjum. (Bls. 20)

Það er líklegt, að heilinn starfi einnig með ólíkum hætti að einhverju leyti. Svo kann að virðast sem karlheilinn mótist af starfsemi innan heilahvelanna, en kvenheilinn af starfsemi þvert á þau bæði. Karlheilinn virðist sérhæfður til að auðvelda tengingu skynjunar og athafnar, en kvenheilinn greiningar og innsæis. (Bls. 282)

Karlmaðurinn er frá náttúrunnar hendi flóknari smíð en konan. Því er oftár ágalla að finna í miðtaugakerfi drengja. Það virðist einnig eiga við um kynkerfi, sem eru viðkvæm fyrir umhverfisspjöllum, gerviefnum, svokölluðum innkirtlaskaðvöldum. Einn þessara er vaki (hormón), sem líkist kvenkynvökum, og stuðlar að kvengervingu (feminization), bæði hjá mönnum og dýrum. Innkirtlaskaðvaldar í umhverfinu brengla kynþroskann.

Stúlkur verða fyrr kynþroska. Í Bandaríkjunum Norður-Ameríku (BNA) telja barnalæknar nú eðlilegt, að stúlkur séu kynþroska og noti brjóstahöld um átta ára aldur.

Kynþroski drengja brenglast einnig, en með öfugum formerkjum. „Vísindamenn skýra nú frá því, að ... síðkominn kynþroski, ofþyngd og ofvirkni /athyglisbrestur (ADHD) séu einkennandi fyrir svipmynd, sem birtist oftár en ætla mætti, ef tilviljun réði för – en einungis hjá drengjum.“ (Bls. 12)

Ágallar í gerð og starfsemi kynfæra drengja eru einnig áberandi: Líkur á því, að drengir fæðist með kynfæragalla hafa tvöfaldast síðustu hálfu öldina eða svo. Ágallar eru einkum; örfyðill (smaller-than-normal penis), eista, sem ekki gengur niður, og neðanrás (hypospadias), þ.e. þvagrásin opnast á neðanverðum bellinum.

Aukin heldur er tíðni krabbameins í eistum áberandi og dregið hefur úr framleiðslu kynvaka, Ófrjósemi hefur aukist, hugsanlega vegna fyrrnefndra kirtlaskaðvalda í umhverfinu. Rannsóknir í BNA hafa einnig leitt í ljós, að mæður, sem höfðu mikið magn plastþjálnefnisins, þalats (phtalate), í líkamanum, eignuðust hér um bil tífalt oftar drengi með kynfæraágalla. (Bl. 146 -147)